

GAZETA TRANSILVANIEI

Intemeiată în 1838 de George Barițiu

Cu tot disprețul pentru popor, aristocrații și oligarhii nici 26 de ore n-ar fi fost în stare să susțină singuri statul (istoria Transilvaniei)

Concesiunea anunțurilor și abonamentelor: Prima Agenție Română de publicitate GH. ILIESCU București, s. Ionică 6

Redacția

Brașov, Piața Libertății 28
București, s. Voevod 30

APARE SEARA IN FIECARE ZI DE LUCRU

ABONAMENTUL

Tras lunar 800 lei
Tras anual 9000 lei
Un an 18000 lei
Romania: Lei 15 (45 Cor.) 30 (90 Cor.) 60 (180 Cor.)
Străinătate: Lei 30 60 90
Telefon Brașov 225

Administrația

Brașov, Piața Libertății 28
București, s. Ionică 6

Redacții-Șefi: Ion Clopotel, Virginiu St. Ioșef

Schimbare de regim

Regele Țării a dat poporului un nou guvern. Un guvern însă care nu pornește din rândurile primului parlament român ales pe baza votului universal.

Nu vom analiza aici cauzele schimbării de regim. În altă parte a ziarului dăm credința fostului ministru de interne asupra acestei schimbări. Vom examina însă situația creată prin menirea unui guvern extra-parlamentar.

M. S. Regele are dreptul prin Constituția Țării de-a numi guvernele, în afară de voința Parlamentului, pe care li poate dizolva. Ori-care ar fi voința națională, Constituția veche a rezervat acest drept celui de-al doilea factor constituțional. În fața acestui drept, țara trebuie să se supună, având însă liberă calea a exprimării voinței prin noui alegeri, cari, după părerea noastră, nu vor întârzia. Guvernul generalului Averescu, ales dintre oameni politici cari nu sânt în blocul majorității parlamentare, — indiferent de programul său — nu va putea conta pe sprijinul acestor majorități. Declarațiile președintelui Camerei, la constituirea majorităților, sânt clare în acest sens.

Deci nu poate fi vorba de o încercare de guvernare cu acest Parlament și dizolvarea ar urma celor 10 zile de vacanță, în care timp se va putea tatonaa întreaga situație politică din țară.

Nefindois, popularitatea generalului Averescu a condus la numirea sa ca președinte al Consiliului și ministru de interne. Pe această popularitate se contează întru păstrarea liniștii interne — deoarece prin amânarea proiectelor de reformă agrară s'ar putea naște o confuziune în populația rurală care aștepta de mult împrăștierea. Nu credem că reforma se va putea înlătura și că va fi aceasta în intenția noului guvern. E o imposibilitate de-a pune piedici unei astfel de reforme. Ceea ce însă bănuim că reșede la baza împotrivirii reformei prezentată de fostul ministru Mihelache este dorința celor interesați de-a mărgini extensiunea exproprierei. Proiectul fostului guvern li se părea prea radical.

În această situație neclară, dizolvarea Parlamentului aduce noi elemente de agitație — ale cărei consecințe nimeni nu le poate prevedea. Nu dorim să asistăm la o turbure viață politică și nici nu vom contribui la agitarea spiritelor. Dar nu putem trece cu vederea că spiritul nou public a creat o viață politică nouă care nu se aștepta la schimbări repezi de regimuri, fără o prealabilă consultare a Parlamentului fiind-că, ori acest parlament reprezintă țara — și faptul că a fost lăsat să legifereze, să dea țării un guvern și să hotărască directive de politică externă care angaja cu totul țara, ne dovedește că a fost considerat ca legal și deci trebuie consultat; ori nu o reprezintă de cât într-o minoritate oare-care

și atunci trebuia dizolvat dela început.

Nu cunoaștem motivele cari au înlăturat această consultare. Constatăm însă că, în momentul în care d-l Vaida reprezenta Țara, cu deplin succes, bazat pe reprezentanța națională și încrederea M. S. Regelui, — aceasta din urmă i-a fost retrasă.

Sânt dar o serie de situații create, simultan, a căror deslegare o vor da evenimentele politice viitoare. Din constatările pe cari le-am făcut mai sus, se poate vedea condițiile excepționale în care noul guvern vine la cârma statului și greutățile ce este chemat să le înfrângă. Nu credem că, astfel cum este alcătuit, va putea reuși în misiunea lui. Va fi o nouă experiență — deși de rândul acesta cu oameni vechi și nu știm dacă cu folos pentru țara care vrea cu tot sufletul ei renăscut o viață curat democratică, liberă și plină de activitate economică. Nu credem iarăși că schimbarea regimului va putea aduce, dintr'odată, toate îmbunătățirile unei situații grele create de război și, deci, cu atât mai puțin un progres din intruperea continuității unei munci începute cu râvnă și energie pentru binele Patriei.

Crestături și de zi

Prin proiectele votate și cele cari rând pe rând ajungeau în discuția Parlamentului, fostul guvern deșaminta tot mai categoric acuzațiile celor ce-l învinuiau de incapacitate și nelucru. În țară guvernul se dovedea tot mai mult de ceea-ce țara avea nevoie, iar peste hotare glasul fostului prim-ministru reușea să imprăștie în mare parte rezerva la poate mai mult de atât — cu care România era privită din partea unor asumite puteri, dovadă a succeselor d-lui Vaida pentru țara, care cu toată răsturnarea de guvern, nu s-a pronunțat contra cabinetului lui — este chiar promisiunea M. Sale de a nu lăsa să vină o schimbare de guvern înainte săsoști în țară a fostului prim-ministru.

Răsturnarea s'a produs însă cu toate acestea. Și ea s-a produs tocmai atunci când guvernul venise cu cel mai așteptat proiect de lege, și pare-că tocmai din cauza acestui proiect așteptat de cel mai mulți și mai încredințați în așteptarea lor proiectul reformei agrare.

Actualul șef de cabinet ajuns la putere în urma popularității generalului Averescu, a reușit să răstoarne și să înlocuiască un guvern tocmai în momentul când acesta voia să răspundă celor mai arzătoare nevoi ale așiei multimi, pentru care generalul nu l'au mai om, ci idol.

Curioasă coincidență, pe care nu știu dacă va înțelege-o vre odată acea masă a țărănimii care astăzi sărbătorește pe „idolul ajuns la putere“.

Dela Londra la — Murăș-Odorhei

La Londra se duce o luptă îndârjită contra alcătuirii Dacoromaniilor. Nobilii englezi, înrudiți prin sânge sau — sporit cu aristocrații unguri de tristă memorie; publicisții năimiți fac șgomot din — pînții ungurești. Exagerările sunt arma de căpetenie; mîciunșia directă este a doua armă: Ce ni s'a trimis din Londra ca să citim și noi aici, este, din aceste două puncte de vedere, o literatură chiar patologică.

Se pare că Ungurii și-au zis: Mai avem câteva zile; în scurtul timp ce-l mai avem de salvat care, haide, zicem, facem orice, chiar cu prețul de-a mîrturisii mai târziu că ne-am „îșezat“, că „așa credeam“.

Nu știm încă până la ce nivel se ridică contra înarmarea noastră cu argumente luate din studiul realității fostei Ungarii. Nu știm cu ce aparat s'a combătut; însă, luând ca bază declarațiile guvernului englez, putem conchide că acele argumente nu ni-au lipsit. Și, în tot cazul, altele se tăuresc acum și în curînd ele vor vedea lumina zilei, — la Londra!

În cursul acestor discuții s-au descoperit însă un fapt înmărmuritor: Tot Ungurii intelectuali ai Ard'alului au servit de spion Budapeștel. Și anume începînd dela episcopul și magistrații și profesorii până la ultimul gazetar. Aceștia au dus o luptă de înșeiegere cu Budapeșta; o luptă de calomnie; de informații zilnice.

Pentru ce s'a fugădit atîta libertate, încît aceasta să fie posibilă? — Iată întrebarea, care descoperă o slăbiciune administrativă.

Când Nemții și Ungurii au trecut în România, ei au lăstolat o poliție, care în curînd cunoștea toate relațiile fiecărui Român de seamă, care ceea tot ce Românul scrisese, care-l urmărea pas cu pas, pînă ce, convingîndu-se că este „primejdios“, îl interna scurt și uși pentru ocupatorii. În România ocupată de Unguri se plăteau spionii distre prietenii și rude — aceasta cu am cetit-o într'un act întîmplător căzut în mîinile unui Român. Se știa tot. Se știa ce se

vorbia în case particulare. Mîșcarea gândirii era oprită. Poliția ungurească opera ca lo codru: În casa mea de ex. a scotocit două zile, toate hîrniile, toate fiicle cărților, ca să găsească ce eu — de mult pusesem la o parte sau nimicisem. Unui copil al meu i s'a oferit la perchiiziile banii, ca să spună unde am ascuns corespondența lui N. Iorga; și i-au aruncat brutal într'o odală, când copilul le-a spus că nu s're nevoie de bani ungurești. Așa procedau ei cu noi.

Noi? Noi, la Alba-Iulia, am scotocit că trebuie să lătoarcem Ungaria pe dos; că unde a fost un minus unguresc trebuie să punem un plus românesc; că trebuie să fim floarea civilizației, umanității, creștinismului. Noi dîm capul locului nu am fost energici.

Și cum am început-o, așa am dus-o. Este sigur că „imperiul“ nostru „preluat“ nu seamănă de loc cu imperiul răsturnat; este sigur că această lipsă de asemănare nu este principoasă intereselor noastre naționale. Și totuși de sigur este că autoritatea românească trebuie să se pătrundă de convingerea că, înainte de orice, interesul statului nostru trebuie apărat. Puterea trebuie să fie putere. Puterea nu înșelă abuzul; dar cere tot controlul. Colaborarea Ungurilor noștri, a Ungurilor remași în România, cu Apopyl la Londra este proba clasică, că o schimbare a spiritului administrativ este necesară.

Administrația trebuie să aleagă între Unguri devotați și dășmanii; ea trebuie să aibă două mîșuri: una pentru blănzii șerpi de casă, și alta pentru vipere. Aceasta o cerem toți Românii care ne dăm seamă că, din capul locului, trebuie să porolm sigur la drum.

Eu merg și mai departe: Eu cer — și știu de ce o cer — eu cer o supraveghiere severă a administrației chiar din punct de vedere național: Idilele româno-ungurești administrative, care mai există și care sunt o ironie, trebuie

Românii la Paris

— Dela corespondentul nostru special —

În manifestările artistice, literare și științifice ale Franței, dese-ori întîlnim nume românești. Fie că ele se găsesc amestecate în vreo alcătuire cu caracter național francez, fie că se văd producînd, în mod izolat, nu sânt decât tot niște contribuțiuni la activitatea franceză, contribuțiuni cari ne fac cinste și de care ne mîndrim cu toții. Dar dacă Românii își dau oboetul lor prețios în propășirea științifică, în labora artistică este cea care interesează mai mult. Trăm într-o epocă în care districțiile superioare bine înțelese, în un loc tot atât de prețios ca și nevoile existenței. Cîntecile intelectuale cresc pe zi ce merge și Românii contribuie cu talentul și cunoștințele lor la înjghebarea mediului parizian.

Apariția unei gazete pur feminine și un fapt-divers relatînd pierderea unui costum de marele tragedias de Max repun în primul plan elementul românesc.

O anchetă publicată de „Eve“ primul ziar cotidian feminin, asupra chestiunii dacă femeia se poate lipsi de sprijinul bărbatului, însereseză răspunsurile D-șoarei Elena Văcărescu și Doamnei Szazane Grinbert. Prima nu are năvo de prezentare; publicul românesc o cunoaște în de-ajuns și este obișnuit, ori de câte ori zice literatură română în Franța să întîlcăgi opera covârșitoare a talentatei scriitoare care dăce fama numelui româneș în străinătate. D-șoara Văcărescu, socoteste că femeia trebuie să poată prin spitalitățile ei, dacă sunt puse în serviciul unei solide instrucțiuni, să se îndestuleze ea însăși. „Pește un secol sau două, termină ilustra

noastră compatriotă, se va vorbi ca de un fenomen despre femeia nouoită, spre a trăi, să aștepte totul numai dela munca bărbatului“.

Cît despre D-na Suzana Grinbert, clitoiril „Gazetei Transilvaniei“ sud, cred, pentru prima oară. D-na, care, în coloanele noului și interesantului confrate parizian, proclamă principiul independenței femeii, rezultînd din pregătirea ei pentru a-și câștiga existența, este Româncă numai prin aceea că s'a căsătorit cu compatriotul nostru, azi naturalizat francez, D-șul Grinbert. D-na Grinbert este avocată, și după cum spuneau ziarerele timpului, când s'a însurât în baroa, prin frumoșetea ei și prin talentul oratoric cu care e înșezată, a făcut să părăsască întru câva steaua D-rei Miropolska, o altă frumoasă „conșoră“ a avocaților parizieni. O bună prietenă a României este D-na Grinbert; prin soțul său, care e un eminent medic, a învățat să iubească micul popor latin de pe malurile Dunării, dincolo și dincoace de Carpați.

Actualmente, numele Elenei Văcărescu, al lui Charles-Adolphe Cantacuzino, al lui Leon Lshovary sînt pe bazele tuturor Francezilor, când un Român le vorbește despre țara lui. Partea datorită acestor elemente superioare în dragostea de ne pdrată Francezii este necontestată și nu putem decât să recunoaștem serviciul pe care, locuind în străinătate, îl adăc țării noastre.

Dar în domeniul artistic, mai lămurit în aceia dramatic și liric, România nu e mai pe jos. Dada d' Max, Româna de origine, este astăzi societarul Comediei Franceze, a carui faimă de tragedian incomparabil trece barierele străme ale unei țări, nu trebuie să ne șocotim părtași la triumful pe care îl aduce fiecare dată când ese pe scenă? Căci, ce e mai spre clastea Românilor pe care i-am omentit, nici unul nu-și reneagă origina românească.

Conservatorul din Paris pregătește o serie de noi talente românești care sînt menite să continue renumele marelor cântăreți, Darclo, Teodorini, de Novina, și al marilor artiști dramatici cum e neintrecutul nostru de Max. Bine înțelese, elevii și elevele nu pot fi judecați ca mîșșiri, însă, cum zicea bună se cunoaște de dimineșă, se poate spune de pe acumă d-că vor fi demoi de înant-șii lor. Apoi, unele elemente tinere dovedesc însușirile de adevărați artiști desăvârșiți. La școala de canto din „rue de Madrid“, adică la conservatorul de muzică din Paris, au fost primite anul acesta, cinci Românce. Nu vom vorbi, din cauza spațiului restrîns, decât de una, și anume de aceea care a avut deosebită cinste să fie admisă în uanimitate. D-ra Charlotte Lotu — de pe acum cu „nom de guerre“ pe care, fără îndolală căl va ilustra — este o brunetă înaltă, vioale, cu o voce melodioasă de soprano dramatică. De un volum cum rar se vede, frizînd admirabil, D-sa nu are, întru rar, stîngăciile începătorilor. Modestă, ceea ce dovedește că este din restrînsa categorie a talentelor adevărate, nu are de luc aparența medocrităților îngâmfațate. D-nii Rouché, directorul Operei, și Franz, marele tenor al primei scene brice a Franței, i-au prezis cei mai frumoși viitor. Insușirile sale sînt o cheazășie de realizarea acestui bun augur.

Dar Românii nu se remarcă numai pe acest tărâm. Voiu arăta, altădată, rolul neobăuit pe care joacă în industria, finanțele și comerțul parizian.

Paris, 1920.

Nicky

Atitudinea partidului național față de guvern

În urma ședințelor comitetului executiv al partidului național și în urma adunării clubului parlamentar ardelean s'a hotărât ca să se observe expectativă față de noul guvern și se va pune anume condițiuni pentru o viitoare conlucrare a guvernului cu actualul Parlament.

Din comitetul partidului național s-au ales d-nii Gold și Valer Moldovan pentru a lua contact cu delegații guvernamentali în vederea acordului ce se solicită de guvern.

Putem spune că nu se poate stabili acest acord fără o satisfacțiune dată demnității parlamentare și în acelaș timp dată fostului prim-ministru d-l Alex. Vaida.

Conferința ambasadorilor și guvernului german

Lyon. Conferința ambasadorilor a duns a d'șșei guvernului german o notă în termeni hotărători, cerînd aplicarea imediată a sancțiunilor promise pentru ultragiul, a cărui victimă au fost ofițerii comisiunii interaliate în statele baltice.

Viața în Franța.

Politice

La constituirea majorităților parlamentare, d-l N. Iorga, după ce a caracterizat rostul parlamentului actual și a expus activitatea Camerei, a spus:

„Dacă sînt unii oameni cari trec dintr'o corabie într'alta pentru a se salva (aluzie la d-nii Inculț și Nistor), noi blocul parlamentar înțelegem să atăm pe corabie lupșînd cu valorile și să murim în glorie înfășurați în steagul democrației.“

În cele mai grele clipe ale neamului nostru, d-l Dr. Lupu, în calitate de ministru de interne a știut în așa fel să guverneze timp de 4 luni, încît să nu curgă nici o picătură de sânge și nici o lacrimă.

Aceste evenimente survin pe cînd stegarul nostru, d-l Vaida-Voevod luptă în străinătate pentru spărarea prestigiului țării. El a fost strășuns pe la spate chiar cu sulța șoagului pe care ca demnitate îl purta. A supune o idee unui om înseamnă a degrada acea idee și a corupe pe acei om.

Proverbul românesc zice: Apa trece, pietrele rămân. Noi putem spune: cărpele trec, pietrele rămân. Noi nu vom înceta lupta pînă nu vom reuși să obținem izbînda definitivă.

Trebuie să se știe că în Ardeal schimbarea regimului a surprins dureros lumea politică, nu fiindcă a venit noi oameni la putere, ci fiindcă sistemul grăbitel înlocuiri a unui guvern parlamentar fără a se aștepta revenirea dlui Vaida, nu e în măsură să liniștească spiritele adevărat democratice dela noi. Ci dimpotrivă.

Hotărît, popularitatea generalului Averescu va asigura liniștea în țară. Trebuie s'o asigure, fără măsuri reacționare, că cenzura și starea de asediu.

Intrebuințarea acestor metode de guvernămînt ar compromite definitiv guvernul, încă în fașe.

Și totuși ni se anunță perspectiva acestor măsuri l..

Parlamentul va fi dizolvat numai dacă generalul Averescu nu va reuși în încercarea de a-și forma o majoritate cu deputații transilvani.

Se contează osifel pe sprijinul deputaților din jurul-lor Nistor și Inculț, precum și pe al liberalilor. În plus, transilvanii din partidule blocului.

Cele 10 zile de vacanță vor servi acestei operațiuni, care s'ar rezolve guvernul ca unul sprijinit pe Parlament.

Este „Renașterea Română“ oficiosul noului guvern?

După cele ce scrie, da. Singur, ziarul acesta, spune că nu reformele radicale democratice au provocat căderea guvernului Vaida, ci incompetența, lipsa de cohesiune și în general incapacitatea sa de a lucra.

Dovada n'o face ziarul în chestiune. — Dovada inexacității afirmațiunilor lui însă o face prezentarea din înșlțivă parlamentară a legilor pe care guvernul le pregătise de mult, dar era împiedecat să le aducă în discuția Parlamentului. Sau, după Renașterea Română a face legi democratice radicale înșemnează incapacitate de a lucra?

Fabrica de Clopote

NICOLAE IONESCU

București, str. Pitagora 20.

SUCURSALA: Craiova, str. Lipsani No. 11.

face cunoscut onoratei sale clientele, că are posiilitatea

de a executa ori-ce comandă de clopote din material de prima calitate (ca în timpuri normale).

De asemenea la sucursala noastră se găsesc aparate marfuri de același calitate cu cele proprii ca în București. Anul acesta carnavalul fiind scurt și transportul pe C. F. R. foarte anevicios comenziile trebuie făcute din vreme, spre a putea ajunge marfurile înainte de Paști. Informații la cerere. 11-20

A sosit un mare asortiment de

FURNITURI DENTARE

dela Casa Claudius Ash Sons & Co. Ltd din Londra.

Reprezentanța Generală pentru toată România

DR. SATINOVER

București, Calea Victoriei 36.

PRIMA

Fabrică sistematică de clopote

din România-Mare

și mare atelier de argintărie și toate obiectele bisericesti

Dimitrie D. Popescu

Furnisorul sfintelor Mitropolii, Episcopii și bisericilor din țară

Calea Moșilor No. 249, București

Se găsesc clopote gata de orice mărime, și se execută orice comandă la fața clienților numai în 24 ore cu prețurile mai reduse ca orunde. 3-0

Teatru-Variete MAJESTIC-FEMINA

CALEA VICTORIEI (Pasagiul Comedia)

In fiecare seară dela orele 8,30 până la 11

Mare spectacol de Variété

Dela orele 11 în sus

Cabaret, Dans, Canto și alte distracții.

2 Orchestre. Restaurant de 1-ul rang

Băuturi streine și indigene

5-6

„Întâlnirea Eitei”

TEATRUL APOLLO

Duminică, 21 Martie stil nou, ora 2 1/2, p. m. prețis

MARE FESTIVAL

dat de

Societatea de Educație Fizică „ȘOIMII BĂRSEI”

Venitul curat va fi pentru completarea cu aparate și instrumente a sălilor de gimnastică a liceului gr. or. și a școlii Reale Superioară

Cu concursul D-lor Sam. Eicamel (voară)

A. Moldrich (violoncel) Honigberger (pian).

Program:

- Cuvânt de deschidere.
- Exerciții libere executate de elevii școlii Reale.
- Exerciții cu prăjini executate de elevii Liceului gr. or.
- a) Saint-Saëns — Le Cygne } Solo Violoncel executat de b) Popper — Gavotte } D-l A Moldrich și acorn- c) Bizet — Le Arlesienne } paulat de d) Honigberger
- Exerciții cu bastoane executate de secția d-șoarelor.
- Exerciții la paralele executate de elevii ambelor licee.
- Exerciții de scrimă cu sabia executate de elevii ambelor licee.
- Exerciții de scrimă cu floreta executate de secția domnișoarelor.
- a) Liebes Leid } de Fritz Kreisler: } Executate de D-l Sam. b) Liebes Freud } Biemel acompaniat de D-l c) Schön Rosmarin } Honigberger
- O lecție demonstrativă cu floreta.
- Asalt de sabie.
- Dansuri naționale: a) Brăulețul executat de secția domnișoarelor. b) Alunelul bătut } executate de elevii curs inferior c) Rața } d) Alunelul cântat } executate de elevii curs superior e) Resteuł
- Romanul executat de secția domnișoarelor.
- Ca la Breaza, executat de toate secțiile.

Exercițiile de gimnastică, scrimă și dansurile sunt sub conducerea D-lui Profesor D. Westorescu. 1-3

Prețul Locurilor: Loje rang I. 50 cor., Loje rang II. 40 cor., Fotelii, Fotoliu 25 cor., Stal I. 20 cor., Stal II. 15 cor., Stal III. 10 cor., Falcon 12 cor., Falcon II. 8 cor., de stal 5 cor.

Biletele se găsesc de vânzare la Magazinul Bologa și Frizeria Hig-Lite.

6080/920

Concurs

pentru primirea elevilor la școala silvică inferioară din Gurghiu (Görgényzentimre) și Timișoara (Casa Verde Vadaszerdö).

Se publică spre generală cunoștință, că în ziua de 15 Mai 1920 se va ține concurs pentru primirea elevilor în școlile silvice inferioare din Gurghiu (Görgényzentimre, județul Mureș-Turda) și din Timișoara Casa-Verde (Temesvár, Vadaszerdö). Școala are de scop formarea personalului de pază silvic necesar administrațiilor de păduri.

Durata cursului școlar e de 18 luni fără întrerupere, după care absolvenții urmează a mai face un an de practică la o administrație silvică spre a putea fi admiși și la examenul de calificare.

Concurenții își vor înainta cererile scrise cu mâna lor proprie până la 10 April a.c. direcției școlii, la care doresc a fi primiți. La cererea, în care se va arăta adresa destușită a petentului, se vor anexa următoarele acte:

- Actul de naștere dovădind, că petentul a împlinit vârsta de 18 ani și n'a trecut peste etatea de 30 ani.
- Testimoniul școlar, că a absolvat cel puțin 4 clase primare.
- Certificat de bună conduită dela primăria comunală.
- Certificat medical eliberat de un medic în serviciul public, prin care să se constate, că petentul e deplin sănătos, cu deosebire că aude, vede, și vorbește bine.
- Cei, cari au făcut serviciul militar, vor fi preferați în condițiuni egale, dacă vor dovedi mai ales, că au luptat ca voluntari în armata română. În dovadă se va arăta durata serviciului și rangul obținut.
- Asemenea vor fi preferați în condițiuni egale acei, cari vor proba, că au o practică mai îndelungată în serviciul unei administrații silvice sau că sunt fii de pădurar.
- În dovadă se va arăta durata și ramura ocupațiunii de pădurar.
- Aceia, cari doresc a fi primiți în școală pe cheltuiala statului, vor anexa la cerere un atestat, în care primarul și secretarul vor arăta pe răspunderea lor, ce avere mobilă și imobilă are petentul, părinții sau tutorii lui. Numărul elevilor bursieri (pe cheltuiala statului) va fi foarte limitat.
- Cei primiți pe cheltuiala lor au să plătească pentru întreținere pe toată durata cursului suma de 3000 coroane în trei rate anticipative de câte 1000 coroane la caseria școlii.

Pe baza actelor prezentate direcțiunea va înștiința pe cei primiți, cari au să aducă cu sine 6 cămeși, 6 pantaloni albi (ismene), 6 batiste, 10 părechi obele ori ciorapi, 1 păreche de încălțăminte tari, 1 țol de acoperit, 1 perină cu două fețe, 4 cearsăfuri, 4 ștergare, un rând de veșminte de iarnă și unul de vară, o garnitură de tacâmuri (lingură, furculiță, cuțit, 1 garnitură de perii pentru curățirea vesmintelor și a ghetelor, un piepten, 1 perie de dinți și 1 pahar de tintechea. Bursierii afară de acestea au să aducă cu sine și o declarație certificată de antistia comunală, prin care se obligă ei însuși dacă sunt de sine stătători, ori părinții sau tutorii lor, dacă e minorean că vor restitui școlii în timp de o lună dela primirea provocării toate speșele obvenite cu întreținerea lor și stabilite de directorul școlii, în caz când

ar părăsi școala ori ar fi eliminată din cauza conduitei sau neglijenței la învățătură.

Pe cei prezentați, directul școlii li va supune la o vizită medicală și numai cei apți și sănătoși se vor admite la examenul de primire. Scopul examenului e să constate directorul, că petentul știe ceti, scrie perfect și cunoaște operațiunile elementare.

Pe cei ce au prestat examenul de primire și corespund și altor cerințe din regulamentul, doctorul li induce în matricula institutului.

Cluj, la 26 Februarie 1920. Resortul: agricultură și comerț.

Nr. 6080/1920.

Anunț

pentru examenele de calificare a pădurarilor

Se publică spre generală cunoștință, că în ziua de 1 Iunie a. c. și în zilele următoare se va ține examenul de calificare prescripș pentru serviciul silvic și de vână la școlile silvice inferioare din Gurghiu (Görgényzentimre, județul Mureș-Turda) și în Timișoara, Casa-Verde (Temesvár, Vadaszerdö).

Vor fi admiși la acest examen toți aceia, cari pot dovedi cu acte autentice, că

- au împlinit vârsta de 19 ani.
- au o purtare bună,
- au absolvat cel puțin 4 clase primare și
- au practică mai îndelungată și anume:
 - Dela absolvenții cursului de 5 luni din Gurghiu și Casa-Verde cu notă generală cel puțin bună, se pretinde practica de un an, iar dela ceilalți de 1 1/2 ani.
 - Dela absolvenții unui curs mai scurt de 5 luni recunoscut de resortul agriculturii precum și dela elevii fără absolutoriu, dacă cel puțin cu un an școlar al școlilor silvice maghiare se pretinde practică cel puțin de 2 ani.
 - Dela aceia cari nu au nici o pregătire școlară silvică se pretinde practică de 3 ani (exceptional numai în anul acesta.)

Practica făcută la vre-o administrație regulată se va dovedi cu un certificat eliberat de proprietarul sau administratorul lui care se va verifica de șeful regiunii silvice în care se află administrația.

Cei admiși la examen, înainte de a fi supuși, au să plătească la Caseria școlii ca taxă de examen:

- Cei cu pregătire școlară silvică 50 coroane.
- Cei fără pregătire școlară silvică 100 coroane.

Cererile înzestrate cu toate documentele susamintite se vor înainta până la 1 Mai a. c. la direcțiunile școlilor unde dorește petentul a depune examenul.

Cluj, la 5 Martie 1920. Resortul Agriculturii.

Publicațiune

Se aduce la cunoștința cumpărătorilor de gaz, că pe baza conlusuului luat de Consiliul Comunal sub Nr. 3726/920 începând dela 1 Martie a. c. se va scoti 1 metru cubic de gaz cu coroane 6.50.

Totdeauna se declară gazul până la cantitatea necesară în timp de vară, se declară de liber, dar cu acea observare, că având în vedere relațiile de comunicație azi atât de nesigure, în fiecare moment trebuie să fim pregătiți de a vedea sistate fără veste lucrările din uzina de gaz.

Brașov, în 9 Martie 1920. Uzina de gaz orașănească. 2-2

Cronica artistică.

ARABESCURI

Insemnări despre artă.

Pe raza caldă de soare, cu vântul șagamic de seară, prin seva proaspătă de ghiocei și toporași drăgălași și gingași ne pătrunde în suflet fiori plăcuți de dulce primăvară. Miresana proaspătă ce înbăsmănează întreaga fire ne înviorază mișcările și ne pune pe gânduri în orle de lucru. Gândul vrea să colnde, simțurile să se deschidă, imaginația vrea să plutească și sângele să curgă repede, să se împropăteze și să dea fiori de viață mai vie finței noastre conștite de mohorțel.

Și în porțile aceste așa de naturale de a patință organismul nostru să se miște, simțurilor să funcționeze și mai ales o-hior sufletului să contempeze și să se învioroze pe lângă spectacolele neasămuit de încântătoare ale naturii, vom găsi prilejul de a petrece câteva clipe frumoase și prin sălile de expoziții pe la teatre ori în atmosfera visătoare a concertelor.

Din ele vom prinde ceea-ce ne lipsește și vom adăuga pe cât e putință ceea-ce dorim și visăm continuu. Insemnările mele săptămânale asupra tuturor evenimentelor și fenomenelor artistice care se desfășură în capitala noastră, n'au nici o pretenție dogmatică și vor să fie în afară de orice considerarea de școală sau de persoană.

Din fuga condeiului, dar cu toată simpatia voua nota reprezentările teatrale, expozițiile de pictură și sculptură, audțiile muzicale și concertele, în stăgăt tot ceea-ce este operă de imaginație și idealizare realul incorporând tot ceea-ce este valoare personală și sentimentală în forme plastice și sugestive, în culori vii și încântătoare, în ritmurile vijelioase ori melancolice! Vom medita mai puțin decât Alfred Dreză a sur de lointales musiques, dar vom căuta să le auzim și să le însemnăm pe rând, să ne încălzim de armonie lor și să visăm nelucrat melodiile lor neînțelese și păruzătoare. Am dorit cu autorul frumoaselor „Emoux et Camées”, ca visul roșu plutor să se intruchipeze în bocul rezistent al materiei, pentu a înfășa ochilor insetați de lucruri frumoase, arabescuri plăcute și drăgălașe, contururi simple și sugestive, caprioli de imaginație și de stil, sugerate simlontan de gamele și tonalitățile coloratului, de linile și formele descenului, de atitudinile modelajelor, de ornamentele arhitectonice, formate din frunzuri și fructe, din draperii și din ruoane, — ori sugerate succesiv de sunete melancolice și adănel, de melodii duioase și captivante, de orchestrații vijelioase și răscolitoare de patimi!

Vom evita discuțiile și teoriile pliciditoare, din convingerea că oricând cititorii noștri dorindu-le, le-ar putea găsi în tratatele de estetică formală sau a fondului, unde se vor putea lămuri asuora concepțiilor hedoniste, morale, pedagogice și utilitare, ori rigoriste, mistice, inductive sau matematice a esteticii.

Decomdată însă vom lămuri atitudinea noastră față de problema operi de artă considerată ca produs individual sau social. E cunoscută influența ce se exercită asupra creatorului de către mediul, moment și rasă, dar nu vom putea admite niciodată ară ca un produs exclusiv social, care are de scop predicat, supunându-se astfel oricărei discipline morale și reducându-o la rolul unui instrument social.

Căci într'un astfel de caz, cât ar plede ea și cât de mult am pierde cu toții! Tehnica artelor, începând cu pictura și sculptura, scapă din ce în ce mai mult de condițiile sociale, ceace nu pot face drama și arhitectura. Muzica însă pare a fi cu drept cuvânt, cea mai puțin condiționată în tehnica ei de fenomenele sociale.

Și cu toate că simbolismul derivă cu adevărat din starea socială, din credințele moștenite ori organizarea cultului, el reprezintă în arta propriei simbolice, ideea; iar în cea realistă, numai un mijloc de expresiune.

Iar originalitatea creatorului nu depinde într-o măsură mai mare de condițiile de fapt, de condițiile externe ale mediului și momentului, decât de condițiile interne, de formule psihologice specifice: asociația impresiilor și sentimentelor pe deoparte, discernerea mijloacelor necesare unui scop definitiv al artei, de altă parte.

În judecarea unei opere de artă nu trebuie excluse nici invenția, nici practica. Cea mai bună metodă e analiza condițiilor psihologice individuale și colective,

având în vedere că nu există vre-o valoare morală sau estetică, care să nu presupună o strânsă legătură cauzală între subiectul individual și cel social.

În nepotolul nostru avânt după adevăr și frumos, ultimă spușe esteticianului francez L. Azémar: „Ignorăm unde fiește perfecțiunea și nici nu știm mai bine unde în-Cepe”, oricât ne-am storcea mintea și alăta imaginația.

E prea hazardat, ca mărginindu-ne la dibace descoperire a celor „rei stări estetice”, să conchidem că arta sociologică e aceea care se supune unei legi, cum face di Charles Lalo; sau s'o restrângem la o simplă funcțiune imaginativă de idealizare a realului, cum face profesorul din Baltimore, J. M. Baldwin. Mult mai îndreptățită ne pare concluzia italianului Benedetto Croce: „Estetica științifică are nevoie să fie inconștientă, întărită și extinsă de către o vigoasă și vigilentă literatură critică, care derivând din ea, li formează o susținere și o apărătoare”.

Și apropiindu-ne astfel fără judecată și cu cele mai curate intențiuni de frumoasl dar modestul parc al artelor române, să nu ne perdeim încrederea când nu-l vom găsi asemenea usul Haigh Parc, în care să cănte tot felul de pasări meestre, să curgă numeroase râuri cristaline, să găsim întinderi de apă a căror limă ochii n'o prinde, să admirăm privești atât de variate și să vedem căprioare sălind usor, șiet, vâșpi scuzându-se șiet zăua amiază-mare.

Comoara noastră adăncă, de-abia acum am descoperit-o. Și razele unor zile frumoase de-abia au început a se abate asupra capetelor noastre nedemetiche complet. Înaintea de a ne orbi strălucitorul și ceace-i ușor de obținut, vigoarea, rezerva noastră de vigoare să întro în joc.

Să lăsam drumul mare, bătătorit de toți, plin de colb, cu o înfășare banală și monotonă, și să spucăm pe cărările înguste, cunoscute doar de singuraticii melancolici și viețitori, pe potecile șerpuite și fermecătoare, care duc prin locuri unde ochii rămâne uimit de priveștiile mărețe și prăpăstioase, care amenință să ne adrobească și înghită, dar care ne dau și prilejul să ne încercăm puterile, să ne punem la mișcare toată energia îngrămădită în noi de vremuri îndelungate, să ne vedem perduți la sfârșirea a cărei scop depim au-l vom înțelege nici atunci când fapta noastră ne va îngădui clipe de mângâitoare și duioasă contemplare.

Prin munții și codrii noștri scolare sunt atâtea taine, împlinite din umbră și lumină, atâtea cântece cu melodii sfâșietoare și adănel; sunt atâtea privești fermecătoare și pitorești, cu murmure ritmice ca pulsul nestăvilat al vremurilor. În sufletele noastre se sbat atâtea gânduri năprasnice și atâtea pasiuni elocitoare, din brusca trecere de la o stare la alta se nasc atâtea conflicte, urmează așa de neașteptate desnodăminte încât avem la îndemână o întreagă lume de motive, care ne cere numai să le înțelegem, gustăm și împărțăm și altora.

Penel, arcuș, condei și daltă, începeți jocul voștru creator, împodobiiți cu tonuri, forme și culori tot ceea-ce e mai frumos în gândul nostru, mai adănc și mai omenesco cu inima noastră, mai armonios în fapta și mai măreț în fapta noastră.

Un lămă slăvit vieții, muncii și frumosului să nălțăm credințoșii de pretutindeni.

G. V. — Răcoasa.

București, 3 Martie 1920.

Arte, litere, științe

Biblioteca lui Jules Claretie.

După moartea marelui scriitor Jules Claretie o vastă bibliotecă a rămas moștenitorilor, pe lângă lucrările sale proprii.

Zilele acestea a apărut a 6-a parte a catalogului bibliotecii sale, parte pe care o formează poezia.

Sunt 283 de volume de versuri și 768 de volume de teatru, cu toate că până acum au fost vândute numeroase volume de teatru și poezii. Printre volumele sunt cărți cari rar se găsesc în vre-o bibliotecă. Poezii, cântărești și autori dramatici mei eles din al 19 secol, istoria teatrelor, biografii, memorii, costume și portrete de actori; critice dramatice, jurnale, reviste și almanahuri. Multe din aceste piese poartă trimise de autori și poezii, poartă autograful autorilor.

Jules Claretie a fost membru al academiei franceze și administratorul general al comediei franceze.

De ce-a demisionat guvernul

Interview cu dnul dr. Lupu

Ziarul "Izbanda" publica urmatoarele: Demisia din guvern a d-lui dr. N. Lupu si a colegului sau Mihailache...

Paris, primul ministru, gratie tactului sau personal si prestigiului pe care l-a adus...

Cauza demisiei

- De ce doctor, azi putea sa ne spuneti de ce ati demisionat din guvern? - Eu personal? - Da, personal.

Inceputul de conversatie era promitator. Am pus atunci d-ului Lupu fara insonjur chestiunea unui interview...

- Nu. Proiectul constituirii se gasesc cu juristul consiliului de ministri pe masa M. Sale...

- Cati despre legea agrara, care e unul din principalele obiective ale intrării mele in minister...

- Cum s'a produs demisia? - Vineri urma sa ma prezint in audienta la Palat...

- Da, a demisionat, pe cat mi se pare, insa d-va din motive de o natura cu totul alta.

- Intențiile d-lui Lupu - Ați spus adineauri ca voiți să luptați...

- Limpezirea situației - Găsiți că ne aflăm acum în asemenea momente? - Da.

- Front contra reacțiunii - Ce veți face dv.? - Voi lupta și voi căuta a mă lăsa cu toți democrații...

pentru a face un front comun împotriva celui alt front comun, al reacționarilor...

In corpurile legitime, cari probabil vor fi dizolvate, sunt un număr mai mare decât va închipuiți...

Cu aceasta a luat sfârșit interviewul cu d. dr. Lupu, care a plecat ca primul său cuvânt după ieșirea din guvern...

Nr. 31/1920.

Primmedicul județului Brașov.

Cătră primăria orașului, cătră prefectura poliției de stat și cătră toate primăriile comunale.

Având de prezent în lagărul de deparazitare și izolare 14 cazuri de tifus exantematic...

Regret de asemenea că cele trei proiecte de legislație a muncii, cari regulau raporturile...

Noul guvern. - Credeți că se mai poate guvernarea cu represiuni? - Insași actul de naștere al guvernului...

Arendarea munților orașenești din Săcele pe anul 1920 se va ținea în 13 Aprilie a. c.

De vânzare o casă de cărămidă cu 3 etaje, 40 odăi, împărțite 2 și 4 odăi.

Concurs La Cooperativa de consum și vânzare "DACIA" din Brașov.

Sprijiniți firmele românești. Frizeria High-Life Strada Vămii 22, BRAȘOV.

S'a deschis frizeria românească HIGH-LIFE în strada Vămii 22.

Se întrebunțază loțiuni (apă de cap), odăscen fin, comprese de apă caldă.

Ca să știți: Frizeria High-Life.

D-NII DENTIȘTI A sosit un Transport de Materiale Dentare

bine asortat în Instrumente de tehnică, cabinet, ca și celelalte articole.

Doamnă din Regat do-rește imediat angajare în atelier sau în familie.

Mobile nouă de vânzare. Un dormitor furneruit cu frasin, freat cu lustru mat.

Caut o Domnișoara care vorbește limba maghiară, română, eventual și cea franceză.

Secretar, care posedă și germană, maghiară sau franceză și are pregătire juridică.

NOUTATE! NOUTATE! Ondulațiuni Coafat, spălătul părului și manicare.

Ludovica Socs Str. Hirscher 16 N. B. Cumpăr păr căzut cu prețurile cele mai bune.

Dimetrie Duracu Strada Lungă-52, pentru că e frizer român.

Concurs La Cooperativa de consum și vânzare "DACIA" din Brașov.

Sprijiniți firmele românești. Frizeria High-Life Strada Vămii 22, BRAȘOV.

S'a deschis frizeria românească HIGH-LIFE în strada Vămii 22.

Se întrebunțază loțiuni (apă de cap), odăscen fin, comprese de apă caldă.

Ca să știți: Frizeria High-Life.

Tragerea principală și finală a Clasei VI-a dela 17 Martie până la 21 Aprilie. Toate aceste câștiguri importante le puteți obține cu un los norocos Lei 1.000.000 (Un milion Lei) Sau Lei 990000 Sau Lei 980000...

"ȚARA OLTULUI", societate anonimă rom. pentru electrizarea și industrializarea văii Oltului.

Prospect.

Intenționând exploatarea și utilizarea forțelor de apă din Carpații sud-estici pentru industrializarea ținutului prin mijlocul unei societăți pe acțiun...

- 1. Numele societății este: "Țara Oltului", societate anonimă română pentru electrizarea și industrializarea văii Oltului. 2. Sedul societății este comuna Avrig...

Fondatorii: Comunele: Avrig, Boița, Erado, Glimboaca, Porocști, Porumbacul-de-jos, Porumbacul-de-sus, Racovița, Săcădate, Sebeșul-de-jos și Sebeșul-de-sus...

A apărut: Calendarul de perete pe 1920 al "GAZETEI TRANSILVANIEI". Prețul 1 leu (2 coroane).

Ultima oră telefonică. - Știri politice. - Ultimele informațiuni

Lovitura de stat în Germania

- Berlinul sub dictatură militară. - Guvernul republican s'a refugiat la Dresda. - Populația ostilă noului regim. - Manifestul noului cancelar Kapp. - Nota guvernului Bauer către guvernele europene. - Se crede că domnia guvernului reacționar nu va fi de lungă durată.

O contrarevoluție, care a izbucnit în Germania, a pus stăpânire pe Berlin. După cum spun telegramele, vechiul guvern căutând să evite o vărsare de sânge s'a refugiat la Dresda, unde se vede în mai bună siguranță, iar Berlinul a rămas sub stăpânirea reacționarilor contra-revoluționari.

Se pare însă după știrile sosite din Germania, că noul guvern nu va fi de lungă durată, neavând nici o popularitate și că îi va lua locul un guvern de coaliție eșit din unirea celor două partide socialiste ale Germaniei.

Sudul Germaniei mai ales în frunte cu Bavaria și cel mai aprig dușman al noului guvern, iar după comunicarea ministrului de interne Koch, guvernele tuturor statelor federale au asigurat guvernului republican de sprijinul și fidelitatea lor, condamnând lovitura de stat de la Berlin.

De altfel chiar în Berlin populația e ostilă acestui guvern și muncitorimea de acolo a început lucrul în semn de protestare, căutând să facă în felul acesta piedică înșăpânirii reacționarismului. La fel manifestările șantierelor navale din Hamburg.

Mai multe din guvernele statelor federale germane au protestat contra celor petrecute la Berlin declarând, că nu recunosc decât Adunarea Națională.

Despre mișcarea contra-revoluționară din Germania, prima dela Agenția Damian următoarele telegramme:

Viena. Ziarele comentează evenimentele din Berlin și conspirația lui Kapp și sunt de părere că dictatura militară de la Berlin va fi de scurtă durată, fiindcă Germania de Sud susține cu toate puterile guvernului d'ului Bauer și simt că altfel Germania este amenințată de un crâncen război civil.

Viena. „Kor. B.“ anunță, că în urma evenimentelor dela Berlin, proiectata manifestare a social-democraților din prilejul sărbătorii zilei de 15 Martie și a comunistilor pentru gerua civilă nu s-a mai făcut. S-a organizat o manifestare monștră a întregului proletariat din Viena pentru ideea republicană. Manifestația a avut loc pe Ringstrasse cu muzici și drapete. Toată garnizoana gărzilor civile a luat parte, defilând în fața Parlamentului. Mulțimea aplauda batalioanele de muncitori, strigând: Trăiască republica!

A început apoi defilarea convoiului muncitorilor din Viena.

Dresda. Președintele Adunării Naționale Fernbach a convocat Adunarea Națională pentru Marșia la Stuttgart, unde reacționarii nu au nici o putere.

După comunicarea ministrului de interne Koch, toate guvernele Statelor federale au asigurat guvernului republican de sprijinul și fidelitatea lor, condamnând cu toată energia lovitura de stat de la Berlin.

Guvernul provincial din Württemberg a luat toată răspunderea pentru ținerea neturburată a Adunării Naționale.

Berlin. Muncitorii au început lucrul în toate fabricile de aici.

Hannover. Președintele Adunării Naționale prusiene a comunicat ofițerilor deputațiilor, că ordinul de a discula de la seful reacționarilor Kapp, este fără valoare și că va anunța la timp data redeschiderii adunării.

Berlin. Se deslășește știrea de de agenția Wolff, că ministrul de finanțe Erzberger ar fi fost arestat. Dânsul a părăsit Berlinul.

Dresda. „Wolff B.“ anunță, că Erzberger ar fi demisionat în 13 Martie și că președintele Eberth l-a primit demisia.

Berlin. „Wolff B.“ anunță: Nou cancelar Kapp a lansat un manifest către populație, în care declară că Germania e aproape de prăpăstie și că guvernul înfrânt cu corupția nu poate salva țara și nu o poate apăra la Răsărit de primejdia bolșevică. Manifestul accentuează că noul guvern nu este reacționar și dorește restabilirea sfârșitului dreptului și asigurarea unui progres normal și că pentru salvarea țării alte măsuri decât cele luate de actualul guvern, nu se puteau lua.

Manifestul condamnă apoi orice încercare de grevă și de opoziție

față de guvern, spunând că datoria fiecărui german e acum să muncească.

Drapelul republicii va fi tot ca cel al trecutului imperiu: negru-alb-roșu.

Hamburg. „Wolff B.“ anunță că muncitorimea din șantierele navale a început lucrul.

Berlin. Nu se confirmă arestarea ministrilor Kirsch și Noske.

Lipsca. Comitetul central al partidului național german a luat atitudine ostilă față de noul stăpân dela Berlin.

Atitudinea populației din Berlin e ostilă noului guvern și se că să sigur că cele două partide socialiste să se unescă și să vină la putere un guvern de coaliție.

Dresda. „Wolff B.“ anunță: Președintele Eberth și membrii guvernului Bauer au adresat guvernelor europene o notă, comunicând că din cauza încercării loviturii de stat a unor aventurieri, care nu sunt sprrijinți de nici un bărbat politic de seamă, pentru evitarea unei vărsări de sânge, guvernul a fost nevoit să își mute reședința la Dresda.

München. Guvernul Bavariei Württembergului și din Basel publica o declarație, protestând împotriva oricărui lovitură de stat și declarând că nu recunosc decât Adunarea Națională, acesă pe baze constituționale.

Cum se poartă unii funcționari de ai statului

Aflăm dela un magistrat al tribunalului Brașov următoarele:

În 10 i. e. am plecat la Veneția de aus, județul Făgăraș, dimpreună cu medicul legist și greșierul tribunalului, spre a face autopsia unui cadavru.

Seara pe la orele 7 ne terminasem munca și voiam să ne reîntorcem la Brașov. Am aflat însă, că pe linia Făgăraș - Brașov s'a sistat circulația; nu ne rămânuse altceva, decât să plecăm cu trăsura spre Coblenă și să ne reîntorcem pe acolo.

Primarul ni-a reținut o trăsură din sat și doi cașele domeniului statului.

Când să începem însă din sat un serviciu dela domeniul nu oprim în loc, ne invită la „curte“.

Aici un funcționar despre care am aflat că este ungur - ne refuză căd, lozură pe primar, că n'a găsit aici caș în sat decât ai domeniului.

Fiind noaptea pe la orele 10, am tras la jandarmărie, prin întuneric și noaptea petrecând în locația acestora până pe la orele 3.

Atunci ce să vezi? Di funcționarii dela domeniul nu voia să ne dea nici trăsura. Abia la intervențunea mea hotărât, ni-a fost cedată trăsura, care nu era a domeniului, ci a unui sătean.

Plecând spre Coblenă, ne întâlnim la drum - cu trăsura și cașele domeniului care aduceau dinșpre Coblenă pe un domn înfășurat în blană. Așadar trăsura plecase goală încolo, iar noi a trebuit să petrecem o noaptea în locația jandarmilor.

Întrebăm: acest funcționar nu răspunde nimănui pentru faptele sale?

Cronica feminină.

Femeile și războiul

Sufragiuul femeilor va înrăuri relațiile internaționale?

Într'unul din ultimele capitole, d-l Brichôly examinează una din cele mai importante chestiuni: putea-va oare sufragiuul femeilor să exerseze o influență binefăcătoare asupra relațiilor internaționale?

Bella matribus detestatis, de câte ori, dela Horatius încoace, nu s'a repetat această formulă. Mama, soție, surorie, logodnică, au groază de război. Când ele vor dispune de dreptul de vot, vedeam oare răsarind zilele alegorice?

Ruskii susținea că, chiar fără putere politică, femeile vor fi capabile să înoujre răul, care desolează sârmana omenire:

„Dacă toate femeile din clasele superioare, scria acest savant percut în visul său, a hotărât să se îmbrace în negru, fără juyavricale, fără podobe, atâta timp cât durează un război înșăpânit, vă asigur, că nici un război n'ar dura mai mult de o săptămână“. Izdăr femeile au luat voalul sombru, moartea a secerat sute de mii de vieți în decursul a cinci ani morali.

În orele de groază dela începutul lunei August 1914, străzile din Londra erau străbătute de cortegi de femei care aveau în cap petliuri cu culori vii, purtând plicute pe care se putea citi: „Vot pentru femei, războiul este o crimă“. Invația Belgiei le converti de pe o zi pe alta, ele îndemneau ca ardore pe tineri să se angajeze ca voluntari în armată, iar ele se găbeau de-a se înroia în serviciile pentru îngrijirea și ajutorarea bolnavilor Prin legea de „Representation of the people Act“ votată în parlamentul britanic cu o majoritate covârșitoare, triumfal lor fu asigurat. Dreptul de vot și eligibilitate le fu acordat dela vârsta de 30 ani, triumfal maturității. Lordul Haldane justifică legea de emancipare în termeni următori: „Fără femei, arma și flota nu ar putea să lupte. Se spune că femeile nu și expun viața. Au fost femei, ca Miss Edin Cavell, femei care au căzut sub obuze. Ele nu s'au temut să se îmbrace pe vapoarele sanitare“, omagiu care se cuvine deosemenia și femeilor franceze.

În 1917, la Congresul din Washington s'ingura reprezentanții, miss Jessie Bauhin, expunând durerea unui conflict de conștiință: „Doresc, exclamă dânsa, să apăr țara mea, nu pot însă să votez pentru război“, și așezându-se pe bancă, izbucni în hohote de plâns. Nebulă Germaniei și Statele Unite să se alieze cu noi; la rândul lor nobilitățile fiice ale Americii traver-

sară în câte omenul și venită să se pieie la capătul războiului și al celor în agonia.

Tot astfel se întâmplă și cu națiunile prădătoare.

Aceste Walkyre însă nu se îndigăra de crime; de toruri, de violări. Femeile țărilor neutre păstră tăcerea asupra masacrelor aplicate sâreriorilor din Franța, Belgia, Serbia și Armenia. Însușitorii neștiți ai imperialismului teuton aveau teamă, că de un pericol, de eutenuiența drepturilor feminine.

Chestia feminină, scrie Treitzschke, s'a pus în ziua decidenței lumii antice. Din plâsmulata aceleiași decidențe se ivește astăzi emanciparea lor..

Omenirea s'a spus va ucide războiul, sau războiul va ucide omenirea - preciziere abia exagerată, da să ne gândim în ce măsură poate știința să însușască mijloacele de destrucțiune. Femeile, ale căror cartegii, născori sublimi, a oșurat de multe ori suferințele nenunțate, sperăm, că vor apăta popoarele să pășiască pe calea păcii. E la felul de vot generalizat nu va fi suficient pentru aceasta, dacă nu va fi împreunat cu progresul paralel al spiritului creștinesc, ale cărui ocrotitoare, eis trebuie să fie.

Radio: Lyon, Londra, New-York, Roma, Paris, București.

13 Martie.

Lyon. Consiliul Societății Naționalelor va invita parte interesată să ia parte la discuția crizei financiare europene, care va avea loc la întănuirea generală din Bruxelles pe la sfârșitul lunei Aprilie.

Consiliul Suprem s'a ocupat Joi de protecțiunea minorității în Turcia, care va fi încredințată Ligii Naționalelor.

Congresul al 8-lea al Ligii Internaționale pentru sufragiuul femeilor, care trebuia să aibă loc în Mai la Madrid, se va ține în Geneva la începutul lunei Iunie.

Depesamentul afacerilor streine din Washington va remite o nouă Consiliul Suprem, cerând abilitate de a se sfătui asupra atitudinii de observat față de Rusia.

Serviciul funebru a lui Lucien Poincaré a fost celebrat Vineri după amiază la Sorbona în Paris.

Lyon. Guvernul francez a depus în fața Camerei un proiect prin care cere credite pentru restabilirea ambasadelor franceze pe lângă Sf. Scaun.

Politica externă

Succesele pe cari d-l Valda le-a cules la Paris și Londra pe seama țării românești sunt datorite nu numai cauzel dreptei pentru care a luptat, ci în tot cazul și impresiei pe care dânsul a reușit să o însușire d'plomaților din Apus. În Anglia, unde simpatia față de noi l'atâpănuu atâtea piedeci, d-l Valda a știut creia pentru România o atmosferă de sentimente care se deosebește foarte mult de cea găsită la sosirea d' sale în cetățile lozlor. Răceala față de România, isvorată nu numai din istoric se-mănă de d'gnații noștri politici, ci în bună parte chiar de atitudinea unor politicieni români, apăta tot mai mult termenul simpatizilor dintre nous și noi. Se pare că în regatul britanic cu greu va mai prinde căsuții românești, ba poate de loc.

D. Valda a reușit să conviege de diplomați Angliei, că nu în toți d'ii informațiile greșite ale lor trebuie căutate motivele acesei atitudini. Și s'au așezit atunci în Camera Comunelor cuvinte de pretenie și respect față de România iar d. Lloyd declară pe față și în public, că d. Valda este persoana lui de încredere, care va avea să-l informeze despre treburile din Orient. Au fost vorbite aceste cuvinte ale lui George Lloyd tocmai atunci, când se credea că va fi mai mare efectul campaniei purtate cu atâtea fărmăci d' biete de către magnații uoguri, prieteni vechi ai lozlor englezi.

Persoana d' lui Valda - a spus Lloyd George - este o garanție că în România vom avea un aliat care va căuta să facă în bună înțelegere cu noi.

Și această „garanție“ pentru îndepărtatul Apus, a putut fi așa de orbește stăvilită în și de către țara pentru ale cărei interese lupta și era o cheagie atât de puternică.

Logica acestui fapt e greu de ghicit, și durerosă de ceptile pe cari îl le însușia aflarea ei.

Ce vor zice oare diplomații Auzului când vor căuta deslegarea acestui mister? Să sperăm că armașii d' lui Valda va găsi soluțiunea.

Fapte diverse

Fatul din gara Blaj. - În gara Blaj s'au furat 2 cutere mari în valoare de 25 000 cor. După cercetările făcute de detectivii din Brașov, Ștefan Sente și Ion Tălan, spărgătorii au fost descoperiți. O parte din lucrurile ce se găseau în cutere au fost găsite îngropate pe lângă Târnaveni-mici, aproape de gara Blaj, iar altă parte s'au găsit la Borgo-Bistrița. Făptuitorii sunt 2 soldați din reg. 84 din Iașișălia. Au fost pedepși regimantului pentru a fi pedepșiți.

Se aduc laude meritoșilor detectivii care au lucrat cu multă asiduitate.

Furt în Brașov. - În Târgul Cailor Nr. 38, Sâmbătă seara, între orele 7 și 8 a avut loc o spargere și furt la d-l Adam Wilnos, furtându-se 8 pecuți de gheie și alte accesorii în val. de 5000 cor. Făptuitorii prinși asupra faptului au fost arestați. Sunt Ferentz Ödöf și Kökös József.

Milleraad, interelat asupra politicii externe, a arătat că interesele naționale cer reluarea relațiilor cu Vaticanul.

Regale Svediei intenționează a vizita Franța după sărbătorile Paștilor.

Consiliul Societății Naționalelor va studia numirea unei comisiuni care să cerceteze situația actuală a Rusiei.

Karlawon. Pe Marșia viitoare s'a hotărât definitiv plecarea principalului de Walles pentru Australia.

Un ziar cinstit românesc este o comoară pentru casa fie-cărui bun Român Abonați dar „Gazeta Transilvaniei“.

ULTIME INFORMAȚII

La București se va face o mare primire delegatului României, fostului prim-ministru Alexandru Vaide.

Poporul Capitalei și membrii Parlamentului tin să sărbătorească în mod deosebit pe acela care și-a pus toată inteligența și munca sa în serviciul Patriei, căreia i-a adus cele mai ferice rezultate în urma tratativelor dela Londra și Paris.

D-l ministru Mocioni a făcut o declarație în clubul parlamentar ardelean că stă la dispoziția acestui club fiind gata să demisioneze.

Numirea sa și jurământul l-ar fi depus prin surprindere. D-sa nu înțelege să rămână în noul guvern fără consimțământul partidului național.

D-l Octavian Goga a părăsit în sfârșit partidul național. D-sa a depus jurământul ca ministru fără portofoliu.

Știri locale

Azi va fi o ședință la primărie pentru a se dezbate unele chestii de importantă urgență. La această ședință se va discuta și noile impozite comunale ce se vor impune de primărie asupra articolelor de lux și alcool și jocurilor

Cronica Brașovului

Spiritizim

Ascără a avut loc în Sala Redoute, a doua ședință de spiritizim Barsony.

D-l Barsony are cultura necesară în științele oculte, are puterea acea irezistibilă în ochi, îl lipește însă rutina profesională. De aceea prima ședință n'a avut succesul la care se aștepta așa. A doua ședință a fost buna. Toate experiențele au fost reușite, și publicul a fost satisfăcut.

Șezătoare literară

Duminecă a avut loc în sala teatrului Apollo, șezătoare literară aranjată de Reuniunea Femeilor Române Brașov-Schei, pentru ridicarea unui Monument eroilor căzuți și îngropați la Brașov.

Printre celelalte numere din program buna redată, remarcăm Corul Costenilor, Corul acesta ne-a dat convingerea că și azi la noi se poate face ceva când este bună voința. Avem mai toate bisericile din localitate fără cor.

Cei pușni la biserică St. Nicolae, cei în drept, cu puțină simț și multă bunăvoință n-ar putea organiza un cor ca pe vremi. Suflul omenesc a început să tindă spre frumos și arta e căutată ori și unde.

Să nu ne mire dar, că în însuși locușii Domniului, publicul care vine să-și facă o cruce și să înalțe o rugă, se așteaptă la ceva mai mult. Dacă n'ar cânta și arta, o-mul, în aceste încetări, nu s'ar zgândri cu culor și mel ales cu penne cât de alse. Un Michel Angelo și un Rafael au și-iar fi e-tat genul artei lor pe zidurile acestor încetări, iar în vechile noastre manșuri nu s'ar fi sătegiut atatea capodopere de care suatem mândri.

Acasta s'o aibă în vedere cel în drept și bisericile noastre din localitate să caute, dacă nu toate cel puțin biserică St. Nicolae care dispune de averi frumoase, să-și însușiască un cor cât mai curând.

Corul Costenilor sa fie de pildă. Se poate face mult când este voința.

Seroarea de Duminecă a fost organizată de d-nsa Pătru, președinta Reuniunii Femeilor din Schei, cu concursul comitetului și al mai multor oameni de bine. Îi felicităm pentru reușită.

Universitatea populară - liceul român ortodox. - Programul cursurilor - săptămâna a șasea - Luni 15 Martie: Chimia industrială. - Sarea și industriile derivate. Profesor D. Pețeanu. Marți 16 Martie: Eval media francez. S'istul și civilizația franceză în epoca cavalerizmului și a craciștelor. - Profesor Petre Teodorescu. Mercuri 17 Martie: Istoria lita-

de cărți, ca și cinematografele teatrelor.

Orașul tratează cu o societate de cărbuni din Illefalva pentru înminarea orașului cu lumină electrică. Societatea ar aduce curentul până la granițele comunei, iar de acolo distribuția în oraș s'ar face prin primărie.

S'a ajuns la acord în toate punctele, numai chestia prețului rămas de discutat. Săptămâna aceasta se va stabili și acest ultim punct.

În ședința de Sâmbătă a comisiunii de caritruire s'a stabilit o pentru casele cari le va da această comisie, locatarul să plătească o lângă chirie și o taxă pentru orfanii din război; aceasă taxă va fi de 10 cor. pentru fie-care cameră, plătită odată pentru totdesuna. Nu se va plăti decât numai pentru camerele de locuit; depeaștele nu sunt impuse la această taxă.

Taxa este plătită numai de chirie și este considerată ca o taxă de mijlocire a comisiunii.

În lista noului guvern s'a omis ministrul de finanțe, dl Argetoianu.

Un amănunt care pune în lumină politica lui Valda este următorul: dl Tăzlaşanu, ministrul industriei, a luat parte la întrunirile partidului național până în zisa crize - deși era de mult însușit în Liga Poporului. Se poate pricepe roșii săi.

Același lucru cu dl Oct. Goga.

raturei române. Scriitorii din epoca Unirii. Profesor Ilie Cristea.

Joi 18 Martie: Istoria veche a Românilor. Teoria lui Roessler. Continuitatea vechii români în Dacia. Profesor Mihail Eliescu.

Vineri 19 Martie: Din întâmplările pământului românesc. Profesor N. Orghidan.

Prelegerea incepe la orele 8 p. m. peis și în o oră.

Din București au frigidat și vie să tină conferințe la Universitatea populară Domnii Profesorii universitari și membri ai Academiei române: Simion Mehedințu, Vasile Pârvan și I. Rădulescu Pogoneanu.

Prelegerile Universității populare vor continua până la 4 April.

Guvernamentali

Organizarea averescantii din Brașov da ca sigure următoarele numiri:

Prefect al județului nostru, d-l Nicolae Popovici, fost deputat, în locul d-lui dr. Baulescu.

Prefect al județului Trei-Seauane, dl Petru Muntean, proțonotar al județului Brașov, în locul d-lui dr. Vecerdea.

În Brașov e vorba să apară zilele acestea un ziar guvernamental sub conducerea coloratului Hănciță, vice-președintele clubului averescan din localitate.

Se zice că dl Tăzlaşanu, ministrul de industrie și comerț, ar gata lista prefectilor din Ardeal, alse pe sprințean.

Ni se spune, în același timp că dl Tăzlaşanu va eși din conducerea societății pe acți „Ardealul“ pentru editură, etc. - fiind-că crede incompatibilă funcțiunea de ministru cu aceea de om de afaceri al acestei societăți.

Îi felicităm, dacă e adevărat.

Ni se face o împutare că n'am anunțat încă Sâmbătă formarea guvernului Ave escu. N'am putut-o face, de oare-ce nu ne-a fost posibilă legătura telefonică cu București.

Aflăm acum că dinadins n'a fost înconștințat Brașovul de schimbarea guvernului; pricina: pertizanii proaspeți s'ar fi luat la ceartă pentru rosturile statului. - Trebuiau dar toate împlinite. Și le avem.

Antezi la ora 4 d. a., comitetul grupării averescane din Brașov - ue-abil singură până acum în Ardeal - ține o ședință extraordinară. E vorba de împărțirea roșurilor în vederea prelucrării conducerii în județele limitrofe Brașovului.

Dr. Sever Beștia, medic practicant, fost medic la spitale și specialist în boale de piele și sexualităționale. 11-13-4. Strada Castelului, Nr. 70 Brașov. (10-20)

Censurat de I. Brotea